

- Som bønder i Gjemnes er vi glade i yrket vårt og stolte av næringa. Det er meningsfullt og krevende å produsere landbruksvarer i vår vakre natur i høgkostlandet Norge. Næringa er synlig med store bygninger, med husdyr og jorder, skog og utmark. Bøndene utvikler stadig sine driftsmåter. Produksjonen pr sysselsatt øker 6 prosent årlig, det er på linje med norsk oljevirksomhet og storeksportøren USA. – For unge er derfor landbruket en spennende og meningsfull næring å gå inn i med store krav til arbeidslyst og allsidig fagkompetanse. **Rekruttering, økonomi og miljø** er hovedmålene for landbruket i Gjemnes.

- Vet du dette om landbruket i Gjemnes:

Gjemnes er en **betydelig jordbrukskommune** i fylket i antall gardbruk. **I 2019** var det **112 gardsbruk i drift** i Gjemnes (171 bruk i år 2000) med **gjennomsnittlig dyrka areal på 218 dekar** (149 dekar i år 2000).

Hvert årsverk direkte i landbruksproduksjon skaper en til to arbeidsplasser i andre tilstøtende virksomheter.

Det blir utført flest årsverk i melkeproduksjon på storfe og i saueholdet. I Gjemnes har **62 gardsbruk produksjon av storfekjøtt**, av disse 37 mjølkebruk. Det er 35 sauebruk, 1 bruk med gris og 20 bruk med ammekyr i kommunen.

Bønder driver i tillegg andre produksjoner, næring innen skogbruk, turisme, jakt og fiske, videreforedling og salg av gardsmat. Bondelaget og bønder er sentrale aktører i landbruks- og bygdemessa Dyregod-dagane.

Bønder i Skeidsdalen har etablert **Øre Vilt** med slakting og foredling av vilt, storfe, småfe.

Gjemnes er en av fylkets største kommuner i ammekuproduksjon. Gjemnes kommune har landbruksforvaltning. Det er de siste årene bygget flere nye fjøs.

Samlet er **husdyrholdet i Gjemnes en stor buskap**: 940 mjølkekyr, 2.700 ammekyr/andre storfe, 700 griser og 4.900 sau og lam.

Det dyrkes vel **24.400 dekar jordbruksareal**, mest gras til fôr og beite, og noe korn.

Videre er det **140.000 dekar produktivt skogareal** med furu, gran og lauvtre.

Spesialisert produksjon, stor omsetning og stadig ny satsing

Matproduksjonen og råvarer fra jordbruket i Gjemnes hadde i 2010 (tall fra NILF) ei **salgsomsetning på 93,6 millioner kroner** i året.

Av dette hadde mjølkebrukene inkl. kjøttproduksjon 80 prosent av omsetningen, saueholdet 7 prosent og ammekyr 12 prosent.

Det allsidige landbruket i Gjemnes skaper i tillegg verdier fra produksjoner med andre dyreslag som bl.a. gris og geit, bønder arbeider med tilleggsnæringer, brøyting av veier og i skogen, og det er aktivt hestehold i kommunen.

I 2019 ble det produsert **6,0 millioner liter mjølk fra 37 mjølkebruk** (8,0 mill liter og 107 mjølkebruk i år 2000). Dette tilsvarer årsforbruket av drikkemjølk, ost og andre meieriprodukter til vel 20.000 personer. Gjennomsnittlig har mjølkebrukene 25 kyr og leverer årlig 162.000 liter mjølk. (15 kyr og 73.000 liter i år 2000).

I 2019 ble det produsert vel **445.000 kg kjøtt** i Gjemnes, av dette 317.000 kilo storfekjøtt, 37.000 kilo sauekjøtt og 90.000 kilo svinekjøtt. Kjøttproduksjonen tilsvarer årsforbruket av kjøtt til over 6.300 personer, eller mer enn kommunens befolkning.

Vårt lokale landbruk er en del av nasjonal og internasjonal matproduksjon

Bøndene i Gjemnes er medeiere i de store nasjonale industribedriftene Tine og Nortura – Gilde. Næringsmiddelindustrien er landets største industrisektor. I tillegg kommer tømmerforedling.

Landbruksnæringa sin hovedoppgave er å forsyne hele landet med norske matvarer året rundt til stabile priser. Norsk matproduksjonen skal økes med 20 prosent de neste 20 årene i takt med befolkningsøkningen på 1 million mennesker. Vi produserer i dag bare halve kaloriforbruket vårt. Matimporten øker veldig raskt i Norge, liksom i Sverige, blant annet av storfekjøtt og dels mjølkeprodukt. – Økt import sikrer ikke levende bygder og kulturlandskapet på Nordvestlandet.

Norge har krevende natur og klima for matproduksjon utendørs. De fleste land vi sammenligner oss med har en politikk for matforsyning. Liksom på mange andre politikkområder har Norge sin egen modell for nasjonal landbrukspolitikk. Importvernet overfor land med gunstigere vilkår og lavere kostnader er avgjørende for å opprettholde matproduksjon over hele landet.

Bonden og landbruksnæringa i Gjemnes gir Mat, Miljø og levende Bygder

- Hvorfor aktivt landbruk i Norge?

- lokal norsk mat året rundt i hele landet til nokså lik pris
- velstelte bygder med kulturlandskap og husdyr
- miljøverdier, kulturverdier og tradisjonsbærere
- lokal bosetting og verdiskaping med store ringvirkninger

Mai 2020

Landbruket i Gjemnes

- * 112 bruk i drift, av disse 62 med storfekjøtt
- * 37 mjølkebruk og 35 sauebruk
- * Øre Vilt
- * Kultur- og kystlandskap av verdensformat
- * Det aktive landbruket gir ringvirkninger for arbeidsplasser og omsetning i kommunen

